

Autorica ovih slika je **Dragica Kantoci**, apsolvantica Tekstilno tehnološkog fakulteta u Zagrebu, smjer Tekstilna tehnologija i inženjerstvo.

Tehnika kojom se koristi su akrilne boje na gips pločama i platnu. Prvu izložbu organizirala je u suradnji sa Savjetom mladih Grada Pregrade u sklopu manifestacije Branja Grojzdja prošle godine te je na taj način promovirala svoj razigrani i šareni stil.

IMPRESSUM

Pregrada.info nezavisni pregradski list

OŽUJAK 2014.

BROJ 10. GODINA VI.

- BESPLATNO IZDANJE -

List priprema

Udruga Pregrada.info
(www.pregrada.info)

Tekstovi:

Tomislav Burić, Slavko Dimač,
Fotoklub Pregrada, Draženka Gretić,
Ane-Mary Grilec, Karolina Hostić,
Tomica Kolar, Gordana Krizmanić,
Ivan Pogačić, Mateja Pondeljak,
Sara Pondeljak

Fotografije:

Dalibor Grilec, Fotoklub Pregrada,
Josip Krušlin, Dario Rubinić,
Tea Vdović

Naslovnica:

Josip Krušlin

Uredništvo:

Vedran Ferić, Ane-Mary Grilec,
Josip Krušlin, Mateja Pondeljak,
Petra Vdović

Kontakt:

list@pregrada.info

Grafička priprema:

Vedran Ferić

Naklada:

1.000 primjeraka

Tisak:

Stega-tisak, Zagreb

SADRŽAJ

Pisma iz Nizozemske:

Limburg Stirum i dvorac
Dubrava (1) 4

Kultura:

Povijest Hrvatske čitaonice 7

Spomenici prohujalih vremena:

Napuštene kljeti i kuće 10

Grad Pregrada:

Izješće o radu gradske vlasti 13

Intervju:

Dragutin Gorupić Draš 17

Mladi i uspješni:

Jasminka Kristić 20

Obrazovanje:

Dječji vrtić "Naša radost" 22

Predstavljamo udrugu:

CUG Pregrada 24

Predstavljamo udrugu:

Hokej klub Pregrada 25

Predstavljamo udrugu:

Udruga uzgajivača malih
životinja „Zagorje“ 26

Predstavljamo udrugu:

Fotoklub Pregrada 27

Kolumne:

Volonteri 28

Književni kutak:

Tomica Kolar, Sara Pondeljak 30

Limburg Stirum i dvorac Dubrava (1)

Piše: IVAN KANTOCI VANČ

Dvorac Dubrava

Foto: Josip Krušlin

Ovo je prvi od dva nastavka teksta o dvorcu Dubrava autora Ivana Kantocija Vanča, inače autora serije kolumni pod nazivom Pisma iz Nizozemske. Kolumne su 2011. godine objavljene i u knjizi "Pisma iz Nizozemske".

Dvor Dubravu u Pregradi neizostavno spominju u svojoj literaturi autori koji su pisali o Pregradi, njezinoj povijesti i spomenicima kulture. Gotovo svi oni navode i obitelj Limburg Stirum kao jednu od nekadašnjih vlasnika toga dvora.

Plemićka obitelj Limburg Stirum, osim što se spominje kao nekadašnji vlasnik Dubrave, gotovo je nepoznata i u Pregradi ali i šire u Hrvatskoj. Prezimena plemićkih obitelji Keglević, Erdödy, Oršić i ostalih koja se vežu uz taj dvor poznata su. Poznata je koliko toliko i povijest tih obitelji u Hrvatskoj. O obitelji Limburg Stirum ne zna se gotovo ništa.

Prošlo je već dvadeset godina otkako se na put i odmor u Pregradu uputio moj prijatelj ovdje iz Nizozemske Theo Noordermeer sa suprugom Tineke. U Zevenbergenu gdje smo tada živjeli Theo je radio u Regionalnom arhivu, zanimala ga kao i mene povijest krajeva i ljudi. Postali smo kućni prijatelji, posjećivali se i izmjenjivali saznanja iz povijesti Nizozemske i Hrvatske. Theo i Tineke odlučili su nekoliko ljetnih tjedana provesti u Pregradi i Hrvatskoj. Prije odlaska htjeli su se upoznati sa znamenitostima i kulturnim spomenicima Pregrade i okolice. Pričajući o dvorcima i kurijama u Pregradi i okolici govorio sam i o dvoru Dubravi i nekadašnjima vlasnicima, obiteljima Keglević, Limburg Stirum, Erdödy, Oršić... Na moje veliko iznenađenje Theo je ustvrdio da je Limurg Stirum nizozemska plemenitaška obitelj. Ostao sam začuđen. Da li je to moguće? Nizozemski plemenitaši u Pregradi!

Theo i Tineke proveli su te godine, po njihovu pričanju prekrasne praznike u Pregradi.

Puno su toga lijepog vidjeli u Pregradi, njejoj okolini i dalje u Hrvatskoj. Znali su se sa svojom djecom, Sindy i Vanessom, ponovno navraćati u Pregradu. Theo je 2003. godine od posljedica zloćudnog tumora umro. Posjete Pregradi za ljetnih praznika nastavila je njegova kćer Vanessa sa bračnim drugom Jillisom i njihovom djecom. I oni nam pričaju kako su oduševljeni ljudima i ljepotama Pregrade i Hrvatske.

Ove godine Kraljevina Nizozemska slavi 200 godina svoje sadašnje državnosti. Početak proslave bio je 30. studenog 2013. Tog se naime datuma 1813. princ Willem Frederik Oranje-Nassau vratio iz Engleske kamo su njegov otac i obitelj bili prognani. Nakon pada Napoleona 1813. Francuska kojoj je Nizozemska bila pripojena gubi Nizozemsku a s povratkom Willema Frederika započinje stvaranje današnje Kraljevine Nizozemske. Pri povratku Willema Frederika, kasnije kralja Willema I u zemlju i pri stvaranju nove države čije je granice utvrdio Bečki Kongres 1815., aktivno sudjeluje i grof Leopold van Limburg Stirum.

Gledajući na televiziji uprizorenje dolaska princa Willema Frederika Oranje-Nassau brodicom iz Engleske na obale Scheveningena a koje se u Nizozemskoj svečano uprizorava i slavi svakih 50 godina, ovaj puta i kao početak 200 godišnjice sadašnje države, spominjanje imena Leopolda Limburg Stiruma probudilo je u mene sjećanje i izazvalo zanimanje. Prisjetilo me na Thea Noordermera ali i na dvor Dubravu u Pregradi, kojeg je neko vrijeme kao vlasnik držala, kako je povijest to zapisala i obitelj Limburg Stirum. Kako o obitelji Limburg Stirum ni ja ništa nisam znao dao sam se na istraživanje. Rezultate istraživanja želim podijeliti s čitateljima koje zanima povijest Pregrade i njezine okolice.

Preci moje obitelji Kantoci u Pregradi također su bili u nekakvim odnosima s vlasnicima Dubrave što me je ponukalo da se još više informiram o tome tko je ta obitelj Limburg Stirum i kako su uopće svojevremeno postali vlasnici dvora Dubrave u Pregradi. I još jedna zanimljivost. Mjesto Bussloo u Nizozemskoj, gdje sada stanujem i živim, svega je 13 kilometara udaljeno od mjesta Bronkhorst, mjesta u kojem je nekad bio dvorac iz kojeg se razvila nizozemska grana plemenitaške obitelji Limburg Stirum. Preci iz

dvorca Bronckhorst u rodoslovnoj su vezi i s obitelji Limburg Stirum iz Dubrave u Pregradi. U Regionalnom arhivu u gradu Zutphen, svega 10 kilometara udaljenom od Bussloo-a, nalazi se i Biblioteka Limburg Stirum (1636 – 2007).

Tko je plemenitaška obitelj Limburg Stirum? Odakle su? Kako su došli u Bronkhorst? Kako su iz Bronkhorsta došli do vlasništva dvora-kurije Dubrava? Sve su to pitanja koja su počela buditi moju znatiželju i poticati me na traženje odgovora.

Marija Terezija Keglević od Bužina i grof Karl I Joseph Aloys Limburg Stirum

Poveznicu s obitelji Limburg Stirum i dvorom Dubrava u Pregradi čini Marija Terezija Keglević od Bužina (1700.-1728.) kćer jedinica Sigismunda II Keglevića Bužinskog (1668.-1709.) iz ugarske loze Keglevića i njegove supruge Barbare Kohary de Czabrag (1678.-1762.) a koja se 1722. udala za grofa Karla I Josepha Aloysa Limburg Stiruma (1685.-1728.) iz loze Limburg Stirum Gemen.

Vjekoslav Klaić, opisujući diobu sinova Jurja III Keglevića, podbana Hrvatske, Nikole II., Petra V., Sigismunda I. i Stjepana III koji su se nekoliko mjeseci poslije očeve smrti 5. travnja 1662. sastali u svom dvorcu Gorici kod Pregrade kako bi raspodijelili svu pokretnu i nepokretnu imovinu koja im je preostala od oca i majke Katarine Keglević rođ. Isthvanyffy, navodi kako gradove Krapinu i Kostel ni jedan od njih nije primio, jer su ovi pripadali bratiću Franji III Kegleviću i sestri Ani Mariji, “koji su uz to držali još dvore u Dubravi i alodij Šabac...”.

Za potomka Nikole II začetnika ugarske loze, unuka njegova Sigismunda II Klaić navodi da je umro 1708.,

njegova udova Barbara Kohary još 56 godina iza njegove smrti a da je iza njih ostala “samo kći Terezija, koja se udala za grofa Karla Limburg-Styrum.” Marija Terezija se 12.2.1722. u Beču udala za grofa Karla I Josepha Aloysa Limburg Stiruma gospodara Gemena i Simonsturma.

Kako se grof Karlo I Limburg Stirum navodi kao nekadašnji vlasnik Dubrave, najvjerojatnije je Marija Terezija bila nasljednica dvora Dubrave ili je kao miraz, odnosno dar unijela dvor i vla-

Foto: Dalibor Grilec

stelinstvo Dubravu u brak s Karlom kao svoj doprinos obitelji. Njezin otac Sigismund II Dubravu nije naslijedio po svom djedi Nikoli II Kegleviću već po pradjedovom bratu Ivanu III Kegleviću odnosno njegovoj djeci Franji III Kegleviću oženjenom s Erszebet Erdödy i Ani Mariji Keglević udatoj za Sigismunda Erdödy, hrvatskog bana 1627-1639, gospodara cesargradskog vlastelinstva, a koji nisu imali djece.

Karlo i Marija Terezija živjeli su u Ugarskoj u svom gradu i vlastelinstvu Simonsturm u mjestu Simontornya u županiji Tolna u Mađarskoj. Najvjerojatnije je Karlov otac grof Maximilian Wilhelm Limburg Gemen grad i vlastelinstvo Simonsturm dobio od Habsburgovaca 1720. a nakon slamanja Mađarskog ustanka pod vodstvom Franje II Rakoczia. U gradu Simonsturm živjeli su negdje do sredine 18. st. da bi nakon toga sagradili dvorac dalje u mjestu. U braku im se rodilo petero djece. Imali su šestoro unučadi i dvoje praunuka.

U Dubravi njih dvoje i njihova djeca, unuci i praunuci vjerojatno nisu nikad ni živjeli, možda povremeno navraćali, ali je obitelj upravljala Dubravom i njenim posjedima od 1722. do 1800. S njihovim praunucima Ferdinandom (1785.-1800.) i Carlom (1786.-1800.), koji se nisu ženili loza Karla i Marije Terezije okončana je a Dubrava i njeni posjedi prešli su u posjed novih nasljednika. Kako je Marija Terezija Dubravu naslijedila po očevoj liniji od Franje III Keglevića i Ane Marije Keglević a koji su oboje za bračne drugove imali članove obitelji Erdödy Dubrava je nove vlasnike našla u potomcima obitelji Erdödy.

U popisu imanja u Varaždinskoj županiji u doba ukidanja feudalnih odnosa iz 1854/55. za Dubravu se kao vlasnici navode: Amalia, Anton, Carl, Gisella, Johann Nepomuk i Olga Erdödy, nasljednici Alexandera Kulmera, Julia Oršić, Sidonia Rubido sa 84,6/8 selišta, 185 selišne obitelji i 2 želirske obitelji.

Reklamirajte na portalu i u listu
Pregrada.info!

marketing@pregrada.info

Povijest Hrvatske čitaonice u Pregradi

Piše: DRAŽENKA GRETIĆ

Gradska knjižnica Pregrada koja djeluje od 1983. godine ima, kako ćemo prikazati u daljnjem osvrtu, korijene duže od sto godina. Naime, upravo na staru godinu 1905. osnovana je u Pregradi prva narodna čitaonica, dobrovoljnim sredstvima i dobrovoljnim radom tadašnjih Pregrađana. Svoju sustavnu djelatnost započela je 1906. godine pa je to i godina kojom u Pregradi započinje – za tadašnje prilike – živa kulturno prosvjetna aktivnost.

Reorganizacijom uprave i ukidanjem feudalnog sustava, Pregrada postaje 1857. godine središtem kotara i kotarskog suda. Upravna reorganizacija pridonijela je upravnom razvoju naselja te dolazi do intenzivne izgradnje. Svojim se dimenzijama u sjevernom dijelu Pregrade, u današnjoj Kostelgradskoj ulici, ističe zgrada suda, podignuta krajem 19. stoljeća.

Ta je zgrada bila, a i danas je, u vlasništvu obitelji Kaučić. Desno od ulaza nalazila se gostionica poznata pod nazivom Velika gostionica, čije je obilježje bio veliki glazbeni orkestrion. Lijevo od ulaza nalazila se narodna čitaonica.

Narodna čitaonica

Narodna čitaonica u Pregradi osnovana je 1905. godine, odnosno, njeno je otvaranje bilo na staru godinu.

U narodnoj čitaonici plaćala se mjesečna članarina te su se izrađivali popisi s imenima člano-

va za svaki mjesec na kojima je evidentirano da li je član platio članarinu i postoji li dug iz prethodnih mjeseci. U naslovu popisa stoji: Iskaz – na dugu stojeće i članarina za određeni mjesec. Iz iskaza za plaćanje članarine vidljivo je da je u čitaonicu bilo učlanjeno od 36 – 39 članova, što

Foto: Dario Rubinić

je bilo puno u odnosu na broj stanovnika te da su članovi bili mnogi ugledni Pregrađani, različitih zanimanja: trgovac, pekar, učitelj, krčmar, ljekarnik.

Spomenut ćemo neke članove: dr. Bachman, liječnik (stanovao je u starom dječjem vrtiću), Boričević, Breberina, braća Gostl, od kojih je jedan bio trgovac u Pregradi (u sadašnjoj Kostelgradskoj ulici), a drugi u Sopotu, Hofbauer, dimnjačari Albert i Alojz Horvat, Antun Kaučić, otac i Antun Kaučić, sin, tadašnji vlasnici veleposjeda Gorica, dr. Dragutin Kunović, veterinar Josip Milender koji je živio u kući u kojoj danas živi obitelj Milka Peera, trgovac Josip Rožić, stanovao je u kući u kojoj je živjela gđa Peterković, poštari Mijo Škreblin (pošta je bila u ulici prema

Sopotu) te Ivan Macan, općinski načelnik, koji je stanovao u kući koju mi danas zovemo “stara ambulanta”.

Spominju se još tih godina Ivan Strašek, trgovac, Greta Šurbek, učiteljica, Mirko Kantoci, krčmar, Alojz Horvat, postolar, Adolf Thierry, ljekarnik, dr. Viktor Koščica, državni odvjetnik (javni bilježnik), Rudolf Petek, sudac i dr.

[illegible]

Uz članove iz Pregrade, bilo je i članova iz Desinića, Huma, Vinagore i Krapinskih Toplica. Iz Desinića npr. Gustav Hoch, poštar, Josip Koblenc, vlastelin te župnik Novak. Iz Huma Adalbert Brezinščak, općinski upravitelj i bilježnik, učiteljica Zora Zlatarić, župnik Čavlek, učitelj Martin Jurić (rođak Marije Jurić Zagorke). Iz Krapinskih Toplica Stjepan Majsec, Žiga Graf te iz Vinagore Ivan Jakovina, župnik i Franjo Denk, učitelj, kojemu je postavljena spomen ploča na zgradi tamošnje osnovne škole.

Aktivnosti

Jedna crtica iz aktivnosti vezane uz njihove članove je organiziranje oproštajne večeri za odlazeću članicu društva Dragicu Markus, 15.02.1908. godine.

Narodna čitaonica u Pregradi imala je svoj upravni odbor koji je na dnevnom redu odborskih sjednica raspravljao o primanju novih članova te o organiziranju različitih društvenih zabava, s ciljem prikupljanja novca za rad čitaonice.

Tako su 1906. godine organizirali tombolu, a za to su trebali dobiti pristanak Kr. Kotarske oblasti Pregrada, koja je to odobrenje morala zatražiti kod Kr. Ravnateljstva lutrije u Budimpešti, o čemu postoji sačuvani dokumenat.

Iz ostalih sačuvanih dokumenata vidljivo je, također, da su kupovani razni predmeti za tombolu, za koje je Josip Rožić izdavao račune.

Sačuvan je i značajan podatak da je dr. Dragutin Kunović, član narodne čitaonice, 1906. godine iznajmio u Grazu film za javno prikazivanje u čitaonici i da je to bio prvi film u Pregradi (nijemi film, vjerovatno dokumentarni, o gradu Tangeru u Sj. Africi – prema dosta nejasnom njemačkom naslovu).

Iz čitaoničke blagajne plaćali su se troškovi čišćenja, što je vidljivo iz namira (npr. namira za čišćenje poda, brušenje pile itd.). 1906. godine blagajnik je bio Antun Kaučić.

Dvorana čitaonice bila je u to vrijeme jedina prigodna dvorana za velike priredbe. 20-tih godina 20. st. dvorana je pregrađivana. U njoj je bila, između dva svjetska rata, kancelarija advokata dr. Martina Šurine.

1908. godine čitaonica se spominje kao Hrvatska čitaonica u Pregradi, ali na žigu i dalje stoji Narodna čitaonica u Pregradi, a godine 1924. naziva se Hrvatska čitaonica. Pretpostavlja se da je čitaonica za vrijeme Prvog svjetskog rata prestala s radom.

Društvo Hrvatske čitaonice

1924. godine dr. Romuald Kaučić, vlasnik dvorca Gorica, pokreće inicijativu za oživljavanjem čitaonice.

10.02.1924. godine održana je konstituirajuća skupština na kojoj je osnovano društvo Hrvatske čitaonice u Pregradi. Na toj su skupštini prihvaćena pravila i dužnosti članova, izabran je predsjednik te upravni i nadzorni odbor. Zahtjev za odobrenje za osnivanje čitaonice Kr. Kotarska oblast u Pregradi trebala je uputiti Kr. zemaljskoj vladi (u Beogradu?).

14.02.1924. godine održana je odborska sjednica Hrvatske čitaonice. Na toj su sjednici bili prisutni svi odbornici, osim Franje Skospleša, koji se zbog starosti zahvalio na odborničkoj časti.

Za predsjednika je bio izabran dr. Romuald Kaučić, za podpredsjednika Josip Kantoci, ravnatelj osnovne škole u Pregradi, za tajnika Franjo Hofbauer, blagajnika Rudolf Petek, a za knjižničara Vladko Gostl.

Zaključeno je da će se čitaonica pretplatiti na slijedeće naslove:

- dnevni: Hrvat, Obzor, Jutarnji list, Novosti, Hrvatska misao, Riječ
- tjedni: Narodno jedinstvo, Slobodna tribina, Hrvatski list
- beletristika: Dom i svijet, Vijenac
- humoristika: Peckalo, Koprive

U ime pregradske omladine, Vladko Gostl podnio je račun o zabavi koju je omladina priredila 02.02.1924. godine u korist osnivajuće Hrvatske čitaonice. Čisti dobitak koji je predao predsjedniku iznosio je 1605 kruna.

Čitaonica je otvorena 01.03.1924. godine, a od tog se datuma i plaća članarina. Ustanovljeno je da vlasnik, dr. Romuald Kaučić, daje dvoranu na korištenje besplatno.

Mato Martinko i Gustav Gretić bili su zaduženi za skupljanje članarine u Pregradi, a Gustav Gretić trebao je, također, ustanoviti gdje se nalazi namještaj iz bivše čitaonice i koje su nužne popravke na pokuštvu.

Uz neke stare članove, pojavljuju se i novi: dr. Zvonimir Binički, predsjednik kotarskog suda, Josip Kantoci, učitelj, Mato Martinko, trgovac, Edek Martinko, Stjepan Martinko, krojač, Blaž Šurina, općinski blagajnik, Janko Glojnarić, koji je u kući obitelji dr. Martina Šurine, u sadašnjoj Radićevoj ulici, osnovao Zagorsku banku koja je propala.

Čitaonica organizira zabave, različita društvena događanja te zdravstvena i gospodarstvena predavanja.

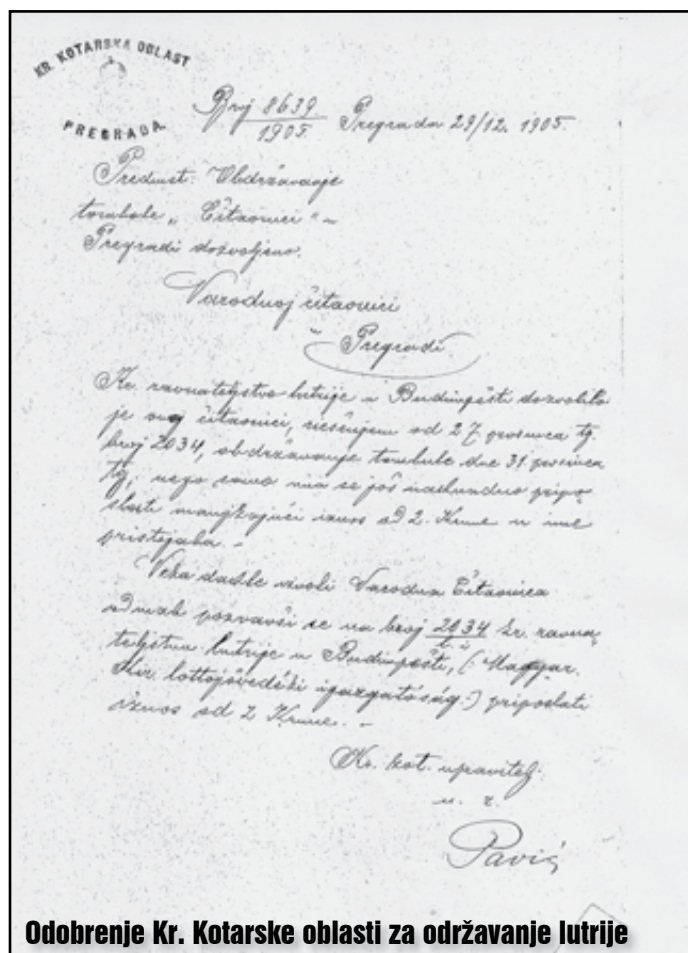
Kao što se razabire iz sačuvane dokumentacije, širok je raspon zanimanja članova, od fakultetski obrazovanih, obrtnika, trgovaca i seljaka, međutim žene se rijetko spominju. Ta je čitaonica vjerojatno radila do 1929. godine, kada

dolazi do uspostave Šestojanuarske diktature kralja Aleksandra Karađorđevića.

Zahvaljujemo obitelji Kaučić iz dvorca Gorica što nam je ukazala na godinu osnivanja narodne čitaonice i posudila dokumente za izložbu i za pisanje ovog članka te gospođi Blaženki Kaučić koja nam je u razgovorima i sjećanjima pomogla popuniti neke podatke u ovom tekstu.

Na kraju, želim Vam skrenuti pažnju na dvije zanimljive pojedinosti.

Gustav Gretić, koji je imao zadatak utvrditi gdje se nalazi inventar iz bivše čitaonice, bio je moj djed, a kad sam ja počela raditi, dobila sam sličan zadatak. Trebala sam pronaći gdje je izvršio knjižni fond iz bivše knjižnice u Pregradi. Da li je mom djedu to uspjelo, tko zna, meni nije!

Druga pojedinost odnosi se na mjesto narodne čitaonice. Naime, moja se kuća nalazi nasuprot zgrade u kojoj je bila čitaonica i s ulaznih vrata gledam direktno u njene bivše prozore.

Ima li u tome nekakve simbolike? Ne znam, znam samo da volim posao koji radim.

Spomenici prohujalih vremena

Napuštene kljeti i kuće

Piše: SLAVKO DIMAČ

Postoje mjesta i objekti koja u ljudima bude nostalgična sjećanja na vremena u kojima se nije živjelo kao danas. Uz vrtoglavi ritam koji čovjeka tjera da neprestano trči i pokušava dosegnuti neuhvatljive želje i ciljeve.

Poznato je da je 20. stoljeće napretka, ali i stoljeće krvavih ratova, stoljeće dedevastiranja okoliša i klime. Razvoj sredstava za život ujedno je i razvoj sredstava za uništenje čovjeka. Ove fotografije vraćaju nas u vremena u kojima su ljudi bili manje otuđeni, više povezani i usmjereni jedni na druge.

Vremena volovskih i konjskih zaprega, bez automobila, električne energije, telefona i mobitela. Većina ovih objekata teškom mukom mjesecima i godinama podizani danas stoje kao drevni čuvari prohujalih vremena. Kameni i drveni dijelovi otpadaju, a krovovi sa crijepom se urušavaju.

Kao što je napisao Arsen Dedić: „*A više ni uspomena nema i kao da su otjerane...*“

Foto: Dalihor Grilec

Foto: Dalibor Grilec

Foto: Dalibor Grilec

Ove fotografije snimljene su u selu s najmanje stanovnika u Martiša Ves (19 stanovnika). Na žalost ovakve i slične fotografije mogli bi se snimiti diljem Hrvatske. Razlozi propadanja i devastiranja materijalnih i kulturnih dobara su mnogobrojni. Navest ću neke; opadanje broja stanovnika, neriješeni imovinsko pravni odnosi i problem legalizacije postojećih objekata.

Uz ovaj tekst prilažem tabelu u kojoj se vidi kretanja stanovništva Grada Pregrade

i njegovih 26 naselja gdje se vidi kretanje stanovništva od 1857. godine kada je izvršen prvi pravi popis stanovništva Hrvatske sve do 2011. Iz priložene tabele, vidljivo je, da Grad Pregrada dijeli sudbinu ostalih dijelova Hrvatske.

Današnje područje Grada Pregrade broji 6.594 stanovnika smještenih na 67, 47 km² s prosječnom gustoćom naseljenosti od 98,3 sta/km²

STANOVNIŠTVO PREMA POPISIMA OD 1857. DO 2011. GODINE

	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
BENKOVO	269	338	342	428	415	469	482	520	554	534	483	461	433	402	359	326
BREGI KOSTELSKI	475	528	535	510	630	630	552	621	610	575	514	459	405	351	337	269
BUŠIN	365	250	289	277	278	363	374	360	327	312	291	265	267	244	229	139
CIGROVEC	703	793	957	1000	1050	1.187	1.137	1.244	1.181	1.098	979	885	760	625	533	414
DONJA PLEMENŠČINA	235	278	273	265	280	297	264	294	298	291	246	180	161	144	125	138
GORNJA PLEMENŠČINA	416	468	552	596	642	702	582	594	639	618	543	487	405	321	316	273
GORJAKOVO	630	757	826	903	973	1.004	973	997	1.011	893	763	638	538	442	391	344
KLENICE	129	126	130	146	178	223	217	195	191	191	173	153	140	132	109	80
KOSTEL	208	231	254	279	256	289	261	235	269	250	202	183	174	164	149	137
KOSTELSKO	375	393	369	444	446	494	430	465	450	458	415	365	333	300	254	244
MARINCI	234	220	310	338	377	384	356	411	448	377	287	237	205	175	157	118
PAVLOVEC PREGRADSKI	331	359	393	366	396	428	373	385	411	380	333	281	253	224	228	229
SOPOT	420	448	473	498	517	587	574	594	621	590	513	434	373	347	344	330
STIPERNICA	211	294	325	339	304	350	367	354	434	401	330	276	224	207	209	172
SVETOJURSKI VRHI	224	230	278	313	307	347	355	326	327	337	302	267	249	222	214	166
VALENTINOVO	149	186	176	214	246	252	257	253	252	241	214	204	173	186	169	163
VIŠNJEVAC	224	233	236	283	299	345	303	343	379	358	286	239	204	195	198	174
VOJSK	154	156	189	202	242	251	239	254	293	289	262	238	206	171	161	157
VRHI PREGRADSKI	496	532	599	620	649	685	568	644	664	638	528	459	472	411	412	395
PREGRADA	6.674	7.437	8.141	8.665	9.126	10.040	9.289	9.754	10.102	9.650	8.614	7.719	7.086	6.654		
GABROVEC	182	175	182	217	225	258	229	234	303	185	176	148	117	91	74	59
MALA GORA	293	334	357	368	389	416	402	429	382	420	376	308	267	210	200	169
MARTIŠA VES	133	151	163	142	146	111	114	125	111	102	86	708	50	35	19	19
VELIKA GORA	188	190	237	258	283	312	292	277	356	346	342	257	186	142	125	86
VINAGORA	189	187	228	195	176	201	158	137	137	153	126	108	83	75	62	41
VRHI VINA-GORSKI	285	308	338	337	390	420	449	450	477	423	357	308	258	184	137	124
MZ VINAGORA	1.270	1.345	1.505	1.517	1.609	1.718	1.644	1.652	1.766	1.629	1.463	1.207	961	737		
GRAD PREGRADA	7.944	8.782	9.646	10.182	10.735	11.758	10.933	11.406	11.868	11.279	10.077	8.926	8.047	7.391	7.165	6.594

Podatke ustupila gđa. Nevenka Pondeljčak

Grad Pregrada

Grad Pregrada

Izvješće o radu gradske vlasti

Foto: Dario Rubinić

Piše: PETRA VDOVIĆ

Otkako je u lipnju prošle godine došlo do promjene gradske vlasti, u Pregradi su uvedeni razni noviteti. Nova gradska vlast od prvog je dana prionula na posao te se posvetila ulaganjima u infrastrukturu, obrazovanje i kulturu. Tako je nastavljena modernizacija nerazvrstanih cesta, radovi na obrazovnim institucijama, a dogovoren je i nastavak arheoloških iskopavanja na Kostelgradu, utvrdi koja je od velike kulturne i povijesne važnosti za pregradski kraj.

Dolaskom na vlast, gradonačelnik se suočio s praznom gradskom blagajnom. Zbog teške financijske situacije, morali su se napraviti neki rezovi. Tako je odlučeno da se smanje troškovi prijevoza zaposlenika te da se usklade s isplatama koje dobivaju zaposleni u državnoj upravi. Osim toga, reducirana su službena putovanja za koja se prije na godišnjoj bazi izdvajalo i preko osamdeset tisuća kuna. Također, plaća gradonačelnika i naknada zamjenika gradonačelnika smanjena je za deset posto.

Zbog nedovoljne učinkovitosti gradske uprave, kadrovska struktura morala se mijenjati.

Stoga je ukinut Jedinstveni upravni odjel te su radi bolje efikasnosti osnovana dva nova odjela: Upravni odjel za gospodarstvo i financije i Upravni odjel za opće poslove i društvene djelatnosti. Na nedavno raspisanom natječaju odabrane su i pročelnice ovih upravnih odjela koje će svojom stručnošću unaprijediti rad gradske uprave. Uz to, pokrenut je postupak izrade Strateškog plana razvoja grada u sljedećih šest godina. Na Strateškom planu radi tim od trideset ljudi različitih profesija i javnost će ga prije usvajanja dobiti na javnu raspravu. Osim strateškog plana razvoja, započeo je i postupak izrade novog Prostornog plana uređenja Pregrade. Ta dva plana uvelike su povezana jer će usvajanje Prostornog plana olakšati realizaciju projekata iz Strateškog plana. Kroz Prostorni plan odredit će se namjena površina i uvjeti za uravnoteženi razvoj na području cijelog grada. Prostorni plan uz sufinanciranje Krapinsko-zagorske županije izrađuje Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije.

Od ostalih aktivnosti koje se vežu uz sam grad, treba spomenuti da je Pregrada pristupila Udruzi gradova Republike Hrvatske kako

bi poradila na suradnji i povezivanju s drugim gradovima te promicanju zajedničkih interesa i rješavanju zajedničkih problema.

Jedan od najvećih problema koji mori Pregradu i dalje je veliki broj neasfaltiranih nerazvrstanih cesta i po tome smo na samom začelju u Krapinsko-zagorskoj županiji. Teško je zamisliti da u 21. stoljeću neka sela i dalje nisu povezana s gradom. Ali činjenica je da još uvijek postoje područja čiji stanovnici imaju problema s odlaskom na posao ili u školu. No, nova gradska vlast posvetila se modernizaciji makadamskih cesta i ulica na području Pre-

grade i njezine okolice kako bi se riješilo to pitanje. Obilazili su se svi mjesni odbori kako bi se upoznalo s osnovnim problemima na terenu. Isto tako, obišla su se sva mjesta na kojima se radilo na asfaltiranju cesta jer je komunalna struktura od općih društvenih interesa te jedno od najvažnijih pitanja svake lokalne zajednice. Tako su u proteklih pola godine asfaltirane dionice na Vinagori, Sopotu, Benkovu, Kostelu, Plemenščini, Gorjakovu, Klenicama i Cigrovcu, a nastavak radova očekuje se nakon zime. Uz rješavanje infrastrukture okolnih sela, modernizirala se i dionica državne ceste koja prolazi kroz Pregradu: rekonstruirana je dionica od kružnog toka do križanja s nerazvrstanom cestom prema industrijskoj cesti. Cestovna infrastruktura popravljala se iz dana u dan, čime se znatno umanjuje promet-

na dislociranost i jača komunalna infrastruktura grada. Osim rekonstrukcije cesta, u suradnji sa Hrvatskim vodama u planu je dovršenje izgradnje vodoopskrbnog sustava na području Vinagore, a radi se i na dokumentaciji za nastavak izgradnje kolektora i projektiranje pročištača otpadnih voda za područje Pregrade. Brinulo se i o onima koji su socijalno ugroženi, pa je tako u suradnji s Niskogradnjom i Centrom za socijalnu skrb osiguran priključak na vodoopskrbni sustav za tri socijalno ugrožena

domaćinstva na području Gorjakova i Donje Plemenščine.

Kako bi se i dalje održao status grada Pregrade kao prijatelja djece, nastavljeno je provođenje dogradnje i adaptacije dječjeg vrtića da bi se djeci omogućio ugodniji boravak i poboljšali uvjeti za obrazovanje te povećali kapaciteti za prijem novih mališana. Vrtić je otvoren u prosincu te su mališanima na raspolaganju dvije igraonice, hodnik i sanitarni čvor, a u vanjskom dijelu uređen je i okoliš.

Do noviteta je došlo i u slučaju onih najmlađih. Umjesto dosadašnjeg isplaćivanja sredstava na žiro račune roditelja, svaka dva mjeseca organizira se prigodno druženje s novorođen-

čadi i njihovim roditeljima povodom dodjele pomoći za novorođenu djecu koja iznosi tisuću kuna.

Osim toga, odobreno je financiranje prijevoza svih učenika osnovne škole s područja grada koji nemaju pravo na plaćeni prijevoz već im se organizira prijevoz u skladu s odredbama Državnog pedagoškog standarda (cesta bez rasvjete i pločnika, prolazi kroz šumu, gust promet). Isto tako, sufinanciraju se troškovi prijevoza učenika srednje škole s područja grada za tekuću školsku godinu kojima je udaljenost od mjesta prebivališta do mjesta školovanja pet i više kilometara. Još jedan novitet koji je gradska vlast uvela tiče se pregradskih studenata. Uvedene su tzv. „top stipendije“ koje dobivaju samo studenti s izvrsnim prosjekom ocjena koji odskače od prosjeka fakulteta. Osim toga, ukinuta je mjesečna potpora od 250 kuna koji su dobivali svi studenti, redoviti i izvanredni, a uvedena je nova potpora koja se kreće u iznosu od 100 do 550 kuna, ovisno o socijalnom statusu studenata.

Od ostalih aktivnosti možemo izdvojiti osvajanje iznosa od 147 tisuća kuna koje je Pregrada dobila za svoj projekt „Otvoreni grad“ što predstavlja veliko priznanje gradu. Pregrada se prijavila na natječaj Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva „Zajedno za bolje“ čiji je cilj aktivno uključivanje udruga u život i razvoj

lokalne zajednice. Prolaskom u drugi krug, uz gradove Omiš, Korčulu, Kraljevicu i Otočac, organizirana je javna tribina kako bi se u suradnji i dijalogu s građanima i udrugama došlo do projekta koji bi se kandidirao za novčana sredstva Zaklade. Kad su se utvrdili prioriteti društvenog razvoja grada, nastao je projekt uređenja aneksa zgrade Grada kao budućeg prostora za djelovanje mnogobrojnih gradskih udruga te uređenja Gradske vijećnice koja će unutar ovoga projekta nakon mnogo godina dobiti novo ruho. Projekt je prepoznala Nacionalna zaklada te je Pregradi dodijeljen najveći iznos sredstava među kandidatima na ovom natječaju.

Radi poticanja razvoja civilnog društva i izražavanja interesa i potreba građana, postavljeni su okviri suradnje Grada i udruga, kao i financiranja aktivnosti, projekata i programa udruga. Donesena je Povelja suradnje između Grada i civilnog društva te su u Pregradi u posljednjih nekoliko mjeseci osnovane četiri nove udruge: Fotoklub Pregrada, Šahovski klub, Klub hokeja na travi te Udruga uzgajivača malih životinja.

PLANOVI U 2014.

I u ovoj godini, u Pregradi će doći do promjena na području gospodarstva, prometa, obrazovanja, kulture i turizma. Iz proračuna koji iznosi 12,1 milijun kuna, nastojat će se ostvariti

Prijem kod gradonačelnika za novorođene bebe i roditelje

brojne investicije. U svakom mjesnom odboru namjerava se realizirati barem jedan projekt, većinom vezan uz uređenje postojećih cesta te asfaltiranje. Za asfaltiranja nerazvrstanih cesta iz gradskog proračuna planira se izdvojiti petsto tisuća kuna, a očekuju se i određena sredstva od Ministarstva regionalnog razvoja. Županijska uprava za ceste planira značajna ulaganja u cestovnu infrastrukturu na području Pregrade, dok Hrvatske ceste kreću sa potpunom rekonstrukcijom Države ceste Valentinovo-Krapina. Osim uređenja samih cesta, planira se i označavanje i uređenje autobusnih stajališta u suradnji sa županijom te izgradnja dječjih igrališta pokraj područnih škola. Nastavlja se i s ulaganjem u javnu rasvjetu i u dovršetak Vodoopskrbnog sustava na području Vinagore za koji je potrebno oko 2,7 milijuna kuna. Ta će se ulaganja od sada voditi preko novog poduzeća za vodoopskrbu i odvodnju VIOP d.o.o. koje je u vlasništvu grada.

Ove godine gradska vlast namjerava se posvetiti i ulaganjima u izgradnju obrazovnih institucija. Najveća takva investicija koja se planira je dovršetak izgradnje Područne škole u Stipernici. Projekt sufinancira Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost te

Krapinsko-zagorska županija kroz decentralizirana sredstva za školstvo i obrazovanje. U suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša planira se izgradnja reciklažnog dvorišta.

U planu je brendiranje grada Pregrade s kojim će se nastojati bolje promovirati postojeće manifestacije, ali će se uvesti i neke nove kako bi njima obogatili turističku ponudu Pregrade.

Tako će ove godine osim u „Berbi grojzdja“, Pregračani moći uživati u fašničkoj povorci. Uz to, planirana je i bolja promocija „Kostelske uskršnje pištolje“ te ju se namjerava povezati s proslavom Dana grada koja proteklih godina nije bila na nivou kakvom zaslužuje.

U proteklih osam mjeseci mnogo toga se promijenilo. Mladi se počinju uključivati u politički život, a osnivaju se i nove udruge. U planu je povezivanje sa gradovima Europske unije i suradnja na kulturnom, gospodarskom i sportskom polju. Pregrada mora uhvatiti korak s većim lokanim jedinicama, te postati dinamičniji i moderniji grad, brinući pritom o svim svojim građanima.

Otvorenje dograđenog dijela DV „Naša radost“

Dragutin Gorupić Draš

Piše: TOMISLAV BURIĆ

Za neke ljude možemo s pravom reći kako su prošli svašta u životu. Dragutin Gorupić, poznatiji kao Draš, jedan je od takvih. U svom životu bio je obrtnik, svirač, kovač, partizanski vodič, općinski odbornik, poljoprivrednik, član raznih udruga te svjedok i sudionik brojnih važnih događaja u pregradskom kraju. Danas, s osamdeset i pet godina, ubraja se među naše najstarije sugrađane i ima štošta za ispričati...

Najbolje je početi od početka. Recite nam nešto o svom djetinjstvu.

Roden sam u Vojsaku 1925. godine. Osnovnu školu pohađao sam u Pregradi. Kao i većina dječaka, pomagao sam svojim domaćima na poljoprivredi. Tako sve do 1940. godine kad sam započeo izučavati zanat za bravara, mehaničara i kovača. Zanat sam izučavao u Varaždinskim toplicama. Bio je to pravi obiteljski obrt. Gazda je bio kovač i imao je dva sina. Jedan je bio bravar, a drugi mehaničar. Bili su strogi, ali se od njih puno dalo naučiti. Prije nego sam uopće započeo zanat morao sam pročitati knjigu iz bontona. Mogu reći da je to bila jako dobra stvar i da ne bi bilo loše da i danas djeca to pročitaju prije nego krenu u svijet i nastave školovanje. Bila su to već dosta teška vremena, rat je već bio oko nas.

U Varaždinskim toplicama ste se i prvi put susreli s ratom?

Tako je. Jednog dana, 1942. godine, kroz grad su žandari nosili tijelo nekog čovjeka za kojega su govorili da je četnik, iako su svi znali da je on bio partizan. Varaždinske toplice bile su partizanski kraj, nije dugo trebalo čekati partizansku odmazdu. Jedne noći, dok sam spavao na tavanskom stanu iznad radionice, probudili su me pucnjevi. Partizani su napa-

Foto: Josip Krušlin

li žandare, cijelu noć čuli su se pucnjevi. To jutro, dok sam palio vatru u radioni, k meni je došao gazda i rekao da će mi dati bicikl da odem kući. Bojao se za moju sigurnost. Gazda je bio porijeklom Nijemac i bojao se da partizani ne zauzmu grad. Njegovi sinovi su već nakon prestanka pucnjeva pobjegli u Varaždin. Rekao mi je da kad se sinovi vrate, javit će mi da se i ja vratim.

No, niste se više vratili. Kovački zanat ste nastavili u Pregradi?

Nisam, čekao sam nekoliko mjeseci, no gazda se nije javljao. Čuo sam da je dosta borbi bilo u Varaždinskim toplicama. Gazda vjerojatno nije htio riskirati da mene još ima na brizi. Polovicom 1943. nastavio sam zanat kod kovača u Pregradi. Taj gazda je uz kovačni-

cu imao još jedan povremeni posao, a to je bio šverc žitom i kukuruzom. Budući da sam dotad već dobro upoznao Zagorje i Podravinu, dobro sam mu došao. Tako sam išao po žito u gornje Zagorje i Podravinu preko trideset puta. Znajući to, pristupili su mi partizani. Točnije, Ivica Gretić, koji je bio sekretar partije ovdje. Pristao sam na to i u konjskom sam hamu imao skriveno mjesto u kojem sam prenosio pisma. Pisma bih pokupio u Desiniću kod Alberta Kralja koji je izrađivao kola i bio partizanski odbornik. On je imao liniju iz Kumrovca, a moja zadaća bila je da pisma dopremim do Sudovčine otkud su ih kasnije prosljeđivali partizanima na Kalnik.

Kao partizanski kurir i vodič prošli ste cijelo Zagorje?

Jesam, posebno se volim prisjetiti dva najvažnijaa događaja. Prvi je bio kad je 150 ljudi iz Pregrade krenulo pridružiti se brigadi Matija Gubec kod Očure. A drugi najvažniji za Pregradski kraj bilo je osnivanje Narodno-oslobodilačkog odbora u školi u Gorjakovu. Za tu je prigodu u Pregradu bio poslan Josip Tkalec, znani kao Brko. On je došao iz Slavonskog broda kako bi organizirao ustanak u pregradskom kraju. Inače, Brko je bio porijeklom iz Kolarije. S njim i s Ivicom Gretićem krenuo sam iz Prigorja i to po noći. Moj zadatak bio je da idem ispred njih i ako susretom koga da pozdravim s Faljen Isus i Marija. To bi dalo ovoj dvojici vremena da se sakriju. Išli smo okolo naokolo, morali smo tako jer je Gestapo patrolirao okolo, a imali su i dosta svojih agenata. Nikad nisi znao tko te može prijaviti. U Gorjakovo smo stigli tek sljedećeg dana i to isto već u noći. S ponosom mogu reći da sam prisustvovao osnivanju Narodno-oslobodilačkog odbora Pregrade, za to sam i trideset godina kasnije dobio srebrnu medalju.

Poslije rata bili ste uključeni u politiku, ali nikad niste bili član partije. Kako to?

Ja sam bio antifašist, ali nikad nisam bio komunist. Hitler je bio najveće zlo, tko se ne bi borio protiv njega. No, po političkom uvjerenju, uvijek sam bio HSS-ovac i to Radičevac. To sam naslijedio od oca koji je jako poštivao Stjepana Radića. Bio sam dvadeset i sedam godina odbornik u tadašnjoj općini Krapina pod koju je onda spadala i Pregrada.

Niste baš bili zadovoljni statusom Pregrade u općini Krapini, zar ne?

Nikako. Od samog priključivanja Pregrade pod Krapinu nitko nije bio zadovoljan. Većina novaca je ostajala u Krapini. S ponosom mogu reći da sam bio u skupini ljudi koja se dugo borila i lobirala za odcjepljenje. Najzaslužniji je bio Milan Cvek. On je jednoga Golfa pode-rao putujući okolo na razne sastanke i lobirajući da Pregrada postane općina. Uz mene, za to su se još aktivno zalagali Petar Koprivnjak, Andrija Blažun, Ivica Gorup i drugi. Najveći pomak dogodio se kad sam u Zagrebu na sastanku Socijalističkog saveza pred petsto ljudi izjavio da ljudi s područja Pregrade žive pod kolonijalnom upravom općine Krapina te upitao kako je to moguće kad je drug Tito bio najveći borac protiv kolonijalizma. Kako Pregrada, koja ima školu staru devedeset godina, jedina u Hrvatskoj ima nastavu u tri smjene.

Foto: Josip Krušlin

Foto: Josip Krušlin

Na to se dignula tadašnja direktorica škole na Humu na Sutli koja je rekla da ona isto živi u toj općini i da nikad nije čula da bi se Pregrada htjela osamostaliti. Ubrzo su nas oboje izveli van iz dvorane. Izašao je sa sastanka i Josip Vrhovac, jedan od najvećih funkcionara u Hrvatskoj koji nas je oboje saslušao i rekao da će osobno zauzeti da se to riješi. Napokon je 1978. godine Sabor Republike Hrvatske Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o područjima općina ponovno formirao općinu Pregrada.

Bili ste obrtnik, a svojedobno ste i osnovali Udruženje obrtnika Pregrada.

Dugo godina sam imao obrt za izradu roleta. Prvo drvenih, a kasnije sam izrađivao i plastične. Radio sam rolete od Vardara pa do Triglava. Tad je to bio dobar posao. Ubrzo

nakon ponovnog formiranja općine osnovali smo Udruženje obrtnika. Osnivačku skupštinu imali smo u potkrovlju restorana Zagorec. Skroman početak, ali smo odmah počeli pomagati općini. Znali smo da mlada općina treba neku pomoć kako bi krenula. Preko Udruženja obrtnika kod Gospodarske komore uspjeli smo se izboriti da se u Pregradi mogu registrirati kamioni do dvadeset tona. Napravili smo to po slovenskom zakonu jer su u Hrvatskoj obrtnici mogli registrirati kamion koji ne teži više od šest tona. Privredna komora se zauzela i dozvolila mogućnost registracije težih kamiona u Pregradi i Klanjcu. Uskoro je mnoštvo prijevoznika preselilo svoje obrte u Pregradu, tako da je kroz par godina naše udruženje imalo devetsto članova. Novac od poreza ostajao je općini, koja je s njime gradila škole, ambulante i rješavala ostale stvari za koje nas je prije Krapina bila zakidala.

Budući da ste često bili raznim osnivanjima, treba spomenuti još jedno, a to je da ste s dolaskom samostalne Hrvatske bili među osnivačima ogranka HSS u Pregradi.

Cijeli život bio sam ponosni HSS-ovac. Dolaskom demokratskih promjena htio sam da HSS ponovno djeluje u Pregradi. No, nekoliko godina kasnije, shvatio sam da to nije više bio isti HSS iz moje mladosti. To nije bio HSS koji je išao smjerom Stjepana Radića, a kad je HSS odustao od proglašenja ZERP-a, u potpunosti sam se isključio iz stranke.

Još ste poprilično aktivni. Kako provodite dane danas?

Jesam, još se ne dam. Stalno sam negdje na terenu, a volim i zasvirati. Ja sam stari „muzikaš“, sviram violinu. Mnogo toga sam prošao s njom, mnogo svadbi i drugih veselja, a dugo sam i svirao u KUD-u. Samo neka je još zdravlja pa će biti i još trenutaka za pamćenje.

Mladi i uspješni

Jasminka Krišić

Foto: Josip Krušlin

Piše: MATEJA PONDELJAK

Da je Pregrada puna mladih talentiranih ljudi, postajemo svjesni tek kada se njihova imena pojave u novinama, a njihovi likovi na televiziji. Tako je bilo i s ovom mladom znanstvenicom koja je, unatoč svojem akademskom i društvenom postignuću, ostala skromna djevojka koju svi pamtimo kao dio našeg crkvenog zbora. Ona tvrdi da je u životu imala samo puno sreće, no mi je smatramo idealnim izborom za predstavljanje uspješnih mladih ljudi iz lijepe naše Pregrade. Ovaj put napravili smo kratak intervju s magistrom molekularne biologije, Jasminkom Krišić! Kako je biti nastavnik vlastitome bratu i na što će potrošiti novac osvojen u kvizu, saznajte iz našeg razgovora.

Jasminka, za početak se predstavi našim čitateljima.

Ja sam Jasminka Krišić, rođena Ilić. Imam 26 godina, završila sam studij molekularne biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i trenutno pohađam doktorski studij Biologije na istom fakultetu.

Uz doktorski studij, radiš u privatnom laboratoriju u Zagrebu.

Da, radim u Genosu. To je prvi privatni DNA laboratorij u široj regiji i jedna od vodećih znanstvenih institucija u Hrvatskoj. U Genosu postoje dva odjela: jedan komercijalni koji se bavi DNA analizama, kao što je primjerice dokazivanje očinstva, testiranja na bolesti, te drugi dio koji se bavi znanstvenim, uglavnom međunarodnim istraživačkim projektima u kojima sudjelujemo sa znanstvenim institucijama u Europi, Americi i Aziji. Ja sam imala sreće i radim u oba odjela što mi pruža veću mogućnost učenja i usvajanja novih radnih metoda.

Genos je privatna tvrtka, budući da je u zemlji kriza kako se to odražava na vaš rad?

Srećom, nas još nije zahvatila kriza i posla uvijek ima. Također, suradnja s ostalim znanstvenim institucijama doprinosi ugodnoj radnoj atmosferi. Zahvaljujući toj suradnji imamo mogućnost posjeta vodećim europskim laboratorijima i prisustvovanja na seminarima, konferencijama i osposobljavanjima što doprinosi našem razvitku. Šef je mlad i vrlo

inteligentan čovjek, kao i ostali zaposlenici. Jako sam zadovoljna i nadam se da će tako i ostati.

Prije toga si radila u Osnovnoj školi Janka Leskovara kao nastavnica prirode i biologije. Kakva su ti iskustva i jesu li djeca zaista živahna i nemarna kako svi govore?

To mi je bilo prvo radno iskustvo, radila sam nekoliko mjeseci kao zamjena prof. Lekić. Još tijekom studija sam bila demonstratorica na nekoliko kolegija pa sam imala već nekog iskustva. Djeca jesu živahna, no osjeti se razlika između onih koji su tek ušli u više razrede i onih koji već završavaju osnovnu školu. Zanimljivo je bilo što je u to vrijeme moj brat pohađao osmi razred i predavala sam mu biologiju. Njegov razred je bio prilično miran, nisam sigurna je li to bilo iz poštovanja prema mom bratu ili su stvarno takvi. Najsladi su mi petašići koji su bili jako zaigrani pa su me jednom prilikom pitali mogu li se na kraju sata igrati "leti, leti". To mi je bilo toliko smiješno i simpatično da sam im, naravno, dopustila i stvarno smo se igrali.

Od kud ljubav prema prirodnim znanostima i kada si shvatila da se jednog dana baš time želiš baviti?

Velik utjecaj na mene je imala moja obitelj. Mama radi u biokemijskom laboratoriju u Pregradi, sestra studira medicinu, brat je još u srednjoj školi, ali i on pokazuje sklonosti prema prirodnim znanostima. Roditelji su nam uvijek pomagali, i više nego što je trebalo, trudili su se razvijati naše sposobnosti i uvijek tražili od nas da damo maksimalno od sebe. U osnovnoj i srednjoj školi sam imala sreće što su mi predavali odlični profesori. Od profesorice Novak u osnovnoj je sve počelo biti ozbiljnije, a u srednjoj su se za to pobrinule prof. Mikša iz matematike, prof. Bubnjar iz fizike, prof. Ćuljat Tomašić iz biologije i prof. Barlović Tušek iz kemije, pripremajući me za natjecanja iz tih predmeta i time me još više zainteresirale za te znanosti.

U današnje vrijeme teško je uskladiti privatni i poslovni život, no čini se da to tebi dobro uspijeva. Ti i Vinko ste poznati pregradski par, osim toga zajedno djelujete u župnom zboru i

katoličkoj mladeži.

Najviše me muči ovo europsko radno vrijeme od 9 do 17 h jer sam naviknuta na roditelje koji rade od 7 do 15 h, no kad dodem doma, trudim se biti dobra žena, kuhati, čistiti, peglati, posvetiti se sebi i mužu. Vinko i ja smo zajedno 12 godina i dvije smo godine u braku. On je umjetnik u našoj obitelji. Pjeva u klapi Kmeti, ali i privatno sklada pjesme i stvara svoju glazbu. Nedavno je bio natječaj za novu himnu Susreta katoličke mladeži i Vinko se angažirao oko toga. Čak je i mene angažirao da otpjevam jednu dionicu, ali na kraju su organizatori ipak odlučili angažirati neke poznatije duhovne kantautore.

Nedavno smo vas gledali u kvizu "Tog se nitko nije sjetio" u kojem ste odnijeli pobjedu. Sad nas sve zanima na što ćete potrošiti zaradene novce?

Da, to nam je bilo prvo (i zadnje) sudjelovanje u kvizu. Barem meni zadnje jer ja stvarno ne volim taj tip izlaganja javnosti. Vinko nas je prijavio i zapravo je dobro ispalo. Imali smo i puno sreće - od početne pozicije jer smo bili drugi par, što nam je dalo dosta vremena da razmislimo, a da nam ne uzmu najbolje odgovore, do finalnog pitanja koje je mom mužu došlo kao naručeno. Novce još nismo dobili, ali me Vinko zeza da ćemo ih potrošiti na putovanje u Bašku Vodu (oni koji su gledali kviz znat će zašto). Nemamo baš nešto određeno na što ćemo potrošiti novce, kupit ćemo si nove dioptrijske naočale, a kad zatopli otići negdje južno, možda svratimo i do Baške Vode.

Jasminka, hvala na utrošenom vremenu, drago nam je što si se odazvala na naš poziv. U sljedećem broju nastavljamo s otkrivanjem talenata s područja našeg grada, imaš li nam nekoga za preporučiti?

Imam, mog muža Vinka (smijeh).

Dragi naši čitatelji, vama hvala na pažnji i ukoliko znate nekoga o kome biste željeli više saznati, slobodno se javite uredništvu.

Dječji vrtić “Naša radost” Pregrada

Piše: GORDANA KRIZMANIĆ

Foto: Dalibor Grilec

Na regionalnoj smotri projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, koja će se održati ove godine u Stubičkim Toplicama, naš vrtić predstaviti će se projektom “Ti i ja, zajedno” – “Jaz in ti, skupaj”

Pravu ljepotu Pregrade, uz sakralne i svjetovne spomenike, fontane i parkove zapravo čine naši odgovorni građani koji poštuju sustav vrijednosti i načela na kojima se temelje demokratski odnosi i život u njoj.

Početak odgoja prema humanim vrijednostima i ponašanjima koja iz njih proizlaze započinje u ranom djetinjstvu. Vrtić je mjesto gdje dijete uči poštivati sebe, prihvaćati različitosti, a svladava i prve korake prema nenasilnom ponašanju. Tijekom pete godine ono želi pripadati društvu u kojem živi, želi pripadati grupi, a naš je zadatak da mu pružimo okruženje u kojem će zado-

voljiti svoje potrebe, interese... Dobro osmišljen program s mnoštvom igri i aktivnosti, u kojem su odrasli (odgojitelji, roditelji, gradski čelnici...) pozitivan model djeci, pomoći će im da razviju: odgovornost, poštovanje (samopoštovanje, poštovanje prema drugima, imovini, poštovanje okoliša...), toleranciju, brigu za druge i solidarnost, prijateljstvo, suradnju, pravednost (jednako pravo na zadovoljenje potreba) i nenasilje.

U vrtiću se već duži niz godina, u suradnji s roditeljima i širom društvenom zajednicom, provodi projektno planiranje koje djeci na najbolji način pruža mogućnost da uče čineći. Djeca su dobro upoznala naš grad Pregradu, Hrvatsko zagorje, našu državu Hrvatsku, a potom smo, potaknuti pripremama i mnoštvom informacija o našem ulasku u EU krenuli u upoznavanje nama najbliže članice – Slovenije.

Ubrzo je uspostavljena suradnja sa Otroškim vrticom Izvir iz Rogaške Slatine. Uslijedili su su-

sreti ravnateljica i odgojiteljica na kojima su (na temelju stečenih znanja te potreba i interesa djece), postavljani zajednički ciljevi, zadaci i aktivnosti.

Velika podrška u prikupljanju materijala i realizaciji aktivnosti bili su nam roditelji. Kompiuterski centar opremljen je edukativnim materijalima, DVD "Sunčica kroz Hrvatsku", DVD "Sunčica po Europi", instaliran je Skype i kamera, nabavljene su zemljopisne karte država, globus, enciklopedije, materijali o turističkoj ponudi Slovenije i Hrvatske, monografije Pregrade i Rogaške Slatine. Djeca i odgojiteljice započinju s međusobnim dopisivanjem putem e-maila, slanjem razglednica i pisama, razmjenom slikovnica, a petkom u 10:00 susret se odvija putem Skype-a. To je djeci vrlo interesantan način komuniciranja. U tijeku razgovora međusobno se upoznaju postavljajući pitanja vezana uz upravljanje vrtićem, gradom, državom, običajima, znamenitostima, značenju pojedinih riječi, uče slovenske i hrvatske dječje pjesme... Putujući kovčeg iz odgojne skupine "Loptice" u kojem se nalazi i istoimena knjiga putuje preko granice. U knjizi je svako dijete s roditeljima uredilo nekoliko stranica i predstavilo svoju obitelj kako bi nas naši prijatelji što bolje upoznali, a u kovčegu su pripremljene i društvene, manipulativne i dr. igre osmišljene na temu projekta putem kojih će djeca igrajući se mnogo naučiti. Nakon što su i djeca iz Rogaške Slatine u knjizi predstavila svoje skupine, sebe i svoju obitelj kovčeg se vratio u naš vrtić i sve nas razveselio.

Djeca iz odgojne skupine "Zvezdice" pokazuju velik interes za čitanje i pisanje. Izrada malog hrvatsko – slovenskog rječnika, čitanje slovenskih slikovnica za njih je pravi izazov. Najveće veselje za svu djecu ipak je druženje u živo, na božićnim predstavama ("Izgubljena pčelica" i "Dječak i stablo jabuke") u kojima su zajedno izvodila program na različitim jezicima, te nastup na velikom koncertu u Rogaškoj Slatini pod nazivom "Ciciban poje, pleše in igra" (kada su djeca, u surad-

nji s policijom, prešla državnu granicu). Nakon nastupa uvijek bi uslijedilo veselo druženje djece, roditelja, odgojitelja i ravnateljica, a svojom nazočnošću i podrškom razveselili su nas gradonačelnik, dogradonačelnik, predsjednik i članovi Gradskog vijeća te članovi Upravnog vijeća vrtića. Susret djece sa gradonačelnikom Markom Vešligajem omogućio im je da steknu osjećaj da su upravo oni važni građani Pregrade, a susret sa predsjednikom RH Ivom Josipovićem (prilikom njegova posjeta našem gradu), pamtit će cijeli život. Predsjednik je odgovorio na pitanja vezana uz njegove susrete sa predsjednikom Slovenije Borutom Pahorom, razumije li slovenski jezik, što je radio prije nego je postao predsjednik i dr.

Djeca su tijekom projekta povećala svoja znanja o sebi kao pripadnicima određene sredine, kulture i naroda, uspostavila prijateljske odnose s djecom i odraslima iz susjedne države, upoznala i osvijestila sličnosti i razlike među ljudima i koliko je ta različitost lijepa, tj. prihvatila multikulturalnost i saznala mnogo o ulasku Hrvatske u Europsku Uniju. Tijekom realizacije projekta svakom je djetetu osvijesteno pravo na izbor i sudjelovanje ili ne sudjelovanje te pružena mogućnost izgrađivanja pozitivnih osobina ličnosti (samopouzdanje, samopoštovanje...)

Postavljeni ciljevi i zadaci u potpunosti su realizirani, a izjave djece poput : "Teta, prek Slovenije se ide na skijanje u Austriju" ili ..."Toni ide k tati u Italiju", "Mi smo sad isto u EU" bile su poticaj da projekt proširimo i nastavimo s njegovom realizacijom pod nazivom "Ti i ja, zajedno u EU".

Predstavljamo udrugu

Civilna udruga građana - CUG Pregrada

Piše: KAROLINA HOSTIĆ

CUG Pregrada osnovala je grupa entuzijasta u svrhu promicanje kulture življenja u našem gradu.

Ciljevi udruge su:

- promicanje, razvitak i unapređenje kvalitete življenja
- razvoj civilnog društva
- očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti
- buđenje ekološke svijesti te održivi razvoj
- poticanje ruralnog razvoja te gospodarstva
- promicanje volonterizma
- promicanje temeljnih vrednota ustavnog poretka definiranih člankom 3. Ustava RH
- promicanje suradnje na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

Članovi trenutno rade na projektima kojima bi se povećala ekološka osviještenost građana i potakla ulaganja u obnovljive izvore energije, polaze radionice "Građani i građanke imaju moć" u sklopu operativnih programa razvoja ljudskih potencijala EU, sudionici su i koordinatori timo-

Foto: Tea Vdović

va za izradu strateškog razvojnog plana grada, te ostvaruju suradnju sa ostalim udrugama na području grada i županije.

U 2014. godini udruga se fokusirala na održavanje radionica (kako pripremiti i napisati projektnu dokumentaciju, održivi razvoj, kultura, sport...), terenska putovanja (posjete drugim uspješnim udrugama, primjeri dobre prakse...), daljnji rad na projektima te njihova aplikacija na programe EU, Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva i dr. te povećanje broja članova udruge.

Više informacija na: info@cug-pregrada.hr

CAFFE BAR

TOM-TOM

vl. Tomislav Ivanjko

Janka Leskovara 41/2, Pregrada

TEL: 098/9222-985

"MALAM..."

Kostel Color

vl. Robert Drenški

TEL: 098/651-356

Predstavljamo udrugu *Hokej klub Pregrada*

Piše: MATEJA PONDELJAK

U prošlom smo broju predstavili novoo osnovane udruge, no na malom području našeg Grada postoji i veliki interes za sport pa je tako nastala i ova udruga. Sa zadovoljstvom vam predstavljamo Hokej klub Pregrada s Tihomirom Šimunom na čelu.

Hokej na travi je olimpijski sport koji se igra u malom broju zemalja, većinom u visokorazvijenim zemljama. Zbog straha da se ne izbriše s olimpijskog popisa te zemlje pokušavaju proširiti sport u druge države pomažući im na razne načine, ponajviše oko pripreme terena za treninge i utakmice kao što je to bilo u ovom slučaju. Adresu Kluba dijele s Nogometnim klubom Pregrada koji su im maksimalno izašli u susret ustupivši im malo igralište i svlačionice za proljetnu sezonu. Mlađi uzrasti igraju u formaciji šest igrača i golman, pa im je dovoljna dimenzija malog igrališta. Zimski dio priprema i utakmica se ipak odvija u dvoranama zbog nepovoljnih vremenskih uvje-

željka Vinskog, održavaju srijedom i petkom od 17.30.

Prvenstvo Hrvatske u hokeju na travi odigrava se trokružno. Prvi, jesenski dio odigrao se na vanjskim terenima na travi. Drugi, zimski dio odigran je u prosincu 2013. godine u dvorani Srednje škole Pregrada i naš Klub se u tom dijelu sezone uključio u natjecanja. Treći krug odigrati će se u proljeće i to, naravno, na travi. Za nadolazeće utakmice, treneri uspješno rade na formiranju jakih grupa koje će donijeti još mnoge uspjehe Klubu u sljedećoj sezoni.

Iako Klub djeluje tek nekoliko mjeseci iza sebe ima već puno uspjeha. Na turniru održanom u Zagorskim selima u rujnu prošle godine, ekipa dječaka do 14 godina osvojila je treće mjesto, dok su djevojčice osvojile drugo mjesto. Ovaj turnir je bio poseban jer je tamo zamijećen mladi Marin Mikulaš. Naime, Klub već ima reprezentativca Hrvatske u hokeju na travi- Marina Mikulaša-koji je nedavno dobio pozivnicu da zaigra za reprezentaciju Hrvatske do 14 godina.

O ozbiljnosti rada ovog Kluba, govori i njihova angažiranost oko promocije ovog sporta. U suradnji s osnovnim školama na području Pregrade i Huma na Sutli, članovi Kluba htjeli su potaknuti djecu i mlade na bavljenje sportom.

Hokej na travi je uzbuđljiv, interesantan i novi sport koji će, nadamo se, privući dosta djece iz Pregrade i Huma na Sutli i pridonijeti uspjehu Kluba.

Foto: Josip Krušlin

ta. Ravnateljica Osnovne škole Janka Leskovara Pregrada ustupila je slobodne termine u školskoj dvorani i treninzi se, pod vodstvom trenera

KONTAKT:

TIHOMIR ŠIMUN: 091/534-6990

Predstavljamo udrugu

Udruga uzgajivača malih životinja "Zagorje"

Piše: ANE-MARY GRILEC

Udruga uzgajivača malih životinja „Zagorje“ osnovana je 21. studenog 2013. na inicijativu nekoliko entuzijasta, dugogodišnjih uzgajatelja s područja Krapine, Desinića, Krapinskih Toplica, Pregrade, Huma na Sutli i Slovenije. Funkciju predsjednika obavlja Željko Antonić, dopredsjednika Grigorije Rusovan, tajnika Josip Anolić i blagajnika Slavko Burić.

Cilj Udruge je okupljanje uzgajatelja malih životinja, organizacija i izlaganje na županijskim, državnim i međunarodnim izložbama te suradnja sa ostalim udrugama na području Hrvatske. Udruga broji tridesetak članova koji se bave uzgojem kunića, peradi, kanarinaca, papagaja, ukrasnih ribica te golubova među kojim i autohtonu vrstu, sisački prevrtač. Mogu se pohvaliti kako jedan član posjeduje morski i tropski akvarij.

Predsjednik Udruge, koji je savezni sudac (sudac ocjenjivač) za golubove ističe kako je sudjelovao na mnogobrojnim međunarodnim izložbama s kojih se uvijek vraćao s brojnim nagradama šampionskih titula tako da se u njegovoj vlastitoj kolekciji nalazi stotinjak različitih nagrada, pehara i priznanja. Od natjecanja u Hrvatskoj rado se sjeti izložbe u Bjelovaru, 2010. godine gdje je golub u crveno-srcastr boji dobio najveći pehar u svojoj kolekciji, dok je na europskoj izložbi u Leipzigu, 2012. godine, golub u žuto-srcastr boji pro-

glašen „europskim“ šampionom što je jako dobra promocija grada Pregrade, a članovima Udruge poticaj za daljnji trud u uzgoju životinja.

U ovoj godini planiraju održati izložbu i prezentaciju na kojoj će sudjelovati izlagači iz cijele Hrvatske te učestvovati na tradicionalnoj manifestaciji Branja Grojzdja.

Glavni problem Udruge je financiranje, nabavka inventara za izložbe i kaveza koje mogu prenositi. Koliko su socijalno osjetljivi govori i činjenica da su članovi umirovljenici, žene, studenti i maloljetnici koji ne plaćaju članarinu, ali uvijek pridonose radu Udruge prenoseći znanja i vještine ostalim članovima.

Ukoliko ste uzgajivač malih životinja ili se želite okrenuti prirodi i prirodnim ljepotama te na

Foto: Josip Krušlin

taj način pridonijeti Udruzi, možete kontaktirati Željka Antonića na brojeve telefona: **049/343-096, 098/879-5933 ili 091/569-2795.**

Predstavljamo udrugu *Fotoklub Pregrada*

Piše: FOTOKLUB PREGRADA

Fotoklub Pregrada osnovan je 09. kolovoza 2013. godine s ciljem razvitka i promidžbe fotografije kao tehničke i umjetničke discipline, što također uključuje i fotografsku poduku što većeg broja građana (posebice djece i mladeži).

Danas, šest mjeseci nakon osnivanja, udruga broji 20-ak članica i članova koji svojim fotografskim vještinama uvelike pridonose popularizaciji Pregrade, što na društvenim mrežama i medijima, kao i očuvanju kulturne baštine našeg grada. Prvi veliki projekt bio je fotografiranje pregradske manifestacije – 'Branje grojzdja 2013. godine'. U četiri dana, članice i članovi napravili su ukupno 939 fotografija koje su, na stranici fotobranje.pregrada.info, skupile 187 669 pogleda. Projekcija fotografija održala se u prostoru galerije 'Muzeja dr. Zlatko Dragutin Tudjina'. Osim toga, tijekom šest mjeseci postojanja radilo se na suradnji između FTK PGD i Gradske knjižnice Pregrada (projekt 'Čitam, uživam i fotografiram se!'), fotografiranje i sudjelovanje na

'Noći muzeja 2014.'), kao i Foto kluba Deseti K Lepoglava te Udruge mladih Feniks iz Oroslavlja (fotografiranje 'Zahvala jeseni Klanjec 2013.').

S obzirom na sve veću zainteresiranost sugrađana za samu fotografiju, Fotoklub Pregrada organizira i prvu u nizu radionica na kojoj će se svim zainteresiranima pobliže pojasniti pojmovi koji se koriste u području digitalne fotografije te način na koji radi klasičan DSLR aparat. Posebni gosti radionice bit će članovi Foto kluba Deseti K Lepoglava koji će predstaviti analognu fotografiju. Nakon što izlagači održe svoja predavanja, prisutni će imati priliku isprobati DSLR aparate.

Radionica 'Što, kako, zašto, gdje u fotografiji?' će se održati 22. ožujka 2014. godine u prostoru Galerije Muzeja dr. Zlatko Dragutin Tudjina s početkom u 14:00 sati.

KONTAKT:

E-mail: fotoklub.pregrada@gmail.com

Facebook: [facebook.com/fotoklubpregrada](https://www.facebook.com/fotoklubpregrada)

Piše: IVAN POGAČIĆ

Kolumna je objavljena na portalu Pregrada.info 25. prosinca 2013. godine.

Posvađao sam se jučer s curom, pardon zaručnicom (o ne, opet budemo se posvađali kad ovo pročita). Tema je bila zanemarivanje vlastite obitelji i nje same. Citiram zaručnicu: "Pa kaj si ti glavni klaun u Pregradi? Kaj ti svigdi trebaš biti? Nemoj mi samo reći da nema nikoga kvalitetnijeg od tebe u cijeloj Pregradi koji bude odradil tvoj posal! Ti nikad nemreš reći NE, nikome osim meni. I svojoj mami i sestri i ujaku i baki. A tko je uz tebe kad ti nekaj trebaš - MI!!!" Što sam mogao reći na to? Što vi kažete kad dobijete takav napad od svojih voljenih? Niš, bil sam tiho. A kaj bi joj i rekao, pa bila je u pravu (a to joj baš i ne mogu priznati, jel tak?).

Što se ustvari dogodilo prošli tjedan. Bio je zadnji tjedan školske nastave ovog polugodišta. Iako više nema zaključivanja ocjena (zbog smanjenja stresa učenicima (osim toga smanjili smo im i opseg gradiva, kriterije ocjenjivanja, nedaj Bože da malo zagalamimo na one problematične i... što se dogodilo - oni loši su još lošiji, a oni do-

bri... ah s njima nemamo problema, pa uopće ne budemo pričali, a ni pisali o njima) - joj opet sam se uzrujao, ali da ne skrenem s teme), u školi je ovaj tjedan bilo jako puno posla, pa sam praktički cijeli dan bio u istoj. Spavao bih pet sati, pa opet ispočetka. U subotu smo imali sjednicu, a nakon toga zasluženu fešticu - bilo je super.

Ovog tjedna bio je i vrhunac adventskih događanja u Pregradi. Iako sam već ranije rekao da neću biti uz pčelarski štand (jer sam to u zadnje vrijeme stalno), nisam mogao odbiti novoosnovani hokejaški klub i KUD. Prvo sam ujutro, odnosno poslijepodne vodio program dvoranskog prvenstva Hrvatske u hokeju na travi (da se odmah zahvalim prijatelju Marjanu Juraku - Jurkecu koji mi je pomogao oko glazbene pozadine, a za pomoć sam ga zamolio u subotu u 22 h - znam da mu ova zahvala puno znači :). Gosti (hokejašice i hokejaši seniorskog uzrasta) bili su jako zadovoljni i oduševljeni našom dvoranom, gostoprimstvom i atmosferom. Roditelji djece koja se bave novim sportom u gradu bili su ponosni na svoje najmanje koji su u promotivnim utakmicama trčali 30

minuta bez prestanka i dali sve od sebe da nam pokažu kako već znaju igrati hokej na travi. I bili su odlični, a mi odrasli nismo znali niti pravila, ali smo za njih navijali kao najveći fanatici.

Nisam mogao ostati do kraja prvenstva jer sam žurio na vođenje Božićnog koncerta u našoj "zagorskoj katedrali" kojeg je organizirao KUD Pregrada. Koncert koji je trajao dva sata bio je izuzetno kvalitetan. Iako su nam se prsti na nogama smrzli, onima na rukama nije bilo zima zbog čestog pljeskanja.

Doma sam došao odmah nakon koncerta, negdje oko 20:30 i imao sam što vidjeti. Okićeni bor ispod kojeg čekaju lijepo zamotani pokloni i friško ispečeni mali Božićni kolačići (keksići). Sve to su zajedno napravili zaručnica, mama, sestra i Pero. Družili su se, bili veseli i sretni jer su svi na okupu. Svi osim mene. U tom sam trenutku bio malo žalostan što nisam bio s njima. No taj me osjećaj žalosti relativno brzo prošao jer sam se sjetio sljedećeg: a) ipak sam bio doma na ručku taj dan pa sam dio tog veselja osjetio, b) još nije Badnjak, a ni Božić, tako da ćemo ponoviti druženje i c) pa i meni je bilo veselo taj dan. Volontirao sam, a taj osjećaj da nekome pomažeš i radiš nešto što stvarno voliš jer želiš dati doprinos okolini u kojoj živiš je neopisivo dobar. Onda sam se malo zamislio i shvatio da su svi koje sam taj dan sreo i s kim sam radio jednako tako volontirali poput mene.

Ni oni nisu bili doma i kitili bor i zamotavali darove i pekli kekse. I oni su svoje vrijeme potrošili da bi učinili svoje mjesto još ljepše i ugodnije za život. Bili su to svi iz Hokej kluba Pregrada i ostalih hokejaških klubova, marljivi djelatnici naše srednje škole, bili su to svi iz KUD-a Pregrada, djeca iz našeg dječjeg vrtića, osnovne škole i crkvenog zbora Zvončići, svi iz crkvenog zbora Salve Regina, svi mladi iz crkvenog zbora Kyrie i zbora iz Gornje Bistre, zatim Klope Kmeti, harmonikaši, flautistici i brass kvintet iz Glazbene škole... Svi su oni taj dan volontirali, ali ne i samo tad jer morali su oni to još i izvežbati. Razmišljajući dalje shvatio sam da ne znam čovjeka u Pregradi koji kroz godinu nije barem nekoliko sati odvojio volontirajući za nekog prijatelja, udrugu, organizaciju ili svoj grad. Nažalost, malo se priča o tome.

Priča se o novcu i kako ga nema. A sljedeće će ga godine biti još i manje. Pa ajmo se mi Pregračani, Gorjakovčani, Sopotljanci, Kosteljanci, Vinogorčani, Bušinčani, Kleničani, Valentinčani, Cigrovčanci Plemenčani, Stiperčani i Benkovčani rađe natjecati tko će od nas imati više sati provedenih pomagajući drugima, a ne tko će više zaraditi. Sad sam si izračunao da sam ove godine volontirao preko 530 sati (ne računajući pomoć svojoj baki, odnosno obitelji - jer to mi je dužnost). Uvjeran sam i znam da ima mnogo volontera s dužim stažom od mene. I zato onoga koji ima najviše volonterskih sati nagradit ću poklon paketom proizvoda po vlastitom izboru iz "špajze moje mame".

Broj sati volontiranja i na što ste ih utrošili napišite pod forumom ove kolumne. Npr. ako netko ima sljedeću situaciju i napiše: "Pa ja za svog "gazdu" volontiram već 9 mjeseci (tolko već

nisam dobio plaću), a on si je kupil novog BMW-a!". Onda taj natjecatelj, ukoliko zna da obećani novac od svog "gazde" nikad neće vidjeti, ispod te rečenice napiše: "9 mjeseci x 22 dana x 8 sati = 1584 sati + prekovremenih 144 sati = 1728 sati utrošenih za mog dragog gazdu kojemu zahvaljujem kaj mi je uopće omogućil da nekaj radim"! S ovoliko volonterskih sati uvjeren sam da osvajate prvu nagradu, ali savjetujem Vam da potražite novog "gazdu" koji manje cijeni volonterizam, a više svog

radnika. Nadam se da takvih natjecatelja neće biti puno, jer onda mi koji smo vodili razne programe, pjevali, plesali, svirali, slikali, fotografirali, ukrašavali ili predstavljali neku udrugu ili grad nemamo baš velikih šansi za pobjedu.

I još jedno, pobjednik mora doći u moju kuću i ispričati mojoj zaručnici svoju priču, pa da ona vidi i čuje da ima još klaunova u Pregradi koji rade bez da za to dobivaju naknadu.

P.S. Kolumnu sam počeo pisati prekjučer, završio je jučer, a prepisao na portal danas. U međuvremenu su me zvali da napišem izvještaj sa hokejaškog dvoranskog prvenstva. Citiram zaručnicu: "Pa kaj si ti jedini koji to zna napisati? Nemoj mi reći da nema u Pregradi nikoga ko zna napisati članak za Pregrada.info! Ti nikome nemreš reći ne, nikome osim meni..."

"Dragovoljni rad (ili francuska posuđenica volonterstvo, volontarijat) je rad osobe koja obavlja posao za dobrobit drugih bez financijske naknade."

Tomica Kolar

Kako hoćeš tako misliš

*Voziš cesta sebe kotač
gledaš gore hoćeš letač
skreneš guma počneš letiš
imaš krila sebe sjetiš.*

*Gledaš nebo leti roda
vidiš sebe oko voda
ne znaš plivaš mašeš ruka
vidiš rodo radim bruka*

*Teško kaput vuče dolje
hoćeš znadem plivaš bolje
gutaš voda ljubim lopoč
gledaš oko - nema pomoć.*

*Onda skužiš plitko voda
oko koljen, baš za roda
vadiš usta bacam žaba
vidim kupaš sebe graba.*

Kotač

*Sienca ot hruške je skrila kotač
zarašen h kaprivju, herjaf.
Sienca je takve čudne fuorme
ka stvari pod juj zglediju lepše.
Lepše kaprive - kaj ruože, lepši kotač
ko da tuj muora biti.
A lepše bi mu bilu da ga je negdu
dal rastopiti.*

*Žim su verteli i pili slatku jabučnicu
i mošt, letu za letam.
Verteli i popievali žim skup.
Verteli i prestali verteti
i prestali popievati i prestali jabučnicu piti...*

*H kaprive je negdo hitil stari kotač
i praznu ambalažu ot soka, tetrapak.
Negdo, velim, nekakaf bedak.*

Sara Pondeljak

Utopija

*Zamisli svijet, samo za tebe i mene
i još dvije- tri duše, sanjarske, snene.
Zamisli trave što se skladno njišu
i plesove oko vatre što dozivaju kišu.*

*More zamisli, i planine hladne,
zamisli da ljubavlju hraniš srne gladne
i sa njima piješ na potoku bistrom,
da lice ti se ogleda u nebu posve čistom.*

*Tu nema zlobe, samo nevina sreća
ovdje svaka boja je boja cvijeća.
Uberi stručak šaren kao duga,
nek Utpojia živi, dok ne izbriše je tuga.*

*Dok glasna suza niz lice ne kane,
misli na divne, nepostojeće dane,
misli na svijet samo za tebe i mene
i još dvije- tri duše, sanjarske, snene.*

Magla

*Magla. Zaposjela je ulicu i ne miče se.
Živa je, trči, dolazi, penje se i... ona je nijema.
Provlači se ispod streha i zlobnim mirisom prema
meni dolazi, i gleda i nijemo doziva me.*

*Na groblju, ona je samo odsjaj lampe stare,
ona je tužaljka i spomenik i žalosna vrba,
ona list je osamljen nasred pustog trga.
Za nju više ni gladni psi ne mare.*

*Ona nekad je oblak crni bila,
a sad je postelja nebeska obojana,
sad kažu da je truleži puna i okaljana
a nekad je strašne oluje vila.*

Blagoslovljena večer

Piše: Tomica Kolar

Blagoslovljene ove večeri bez upaljenog TV aparata. Prebirem po policama s knjigama i knjižuljcima... Jaka mi je biblioteka kad mi ništa od ovoga sada ne valja, pomislim.

Ma je li to onaj stari znanac? Osjećaj neobjašnjive potrebe da se u ruke dohvati pisaljka pa da se na papiru ostavi malje bjeline i poneko slovo? Slovo za zagrebačku Arenu, koja svojim bijelim lukovima od sebe snažno tjera sumorno novembarsko prijedpodne, pitam se.

Pitanja se osovljuju na noge i zauzimaju stav, stoje kao samostalni likovi u prostoru.

Ili slovo za premlade srednjoškolke u Zaboku? S torbama o ramenu i cigaretama koje dime kao mirisni indijski štapići. Sve su rjeđi automobili koji iza sebe ostavljaju čađavi trag (netko je izmislio štetnost). Ipak, djevojke su danas stvari dovele u stari red.

Ljudi vole dim.

Kada ste posljednji puta vidjeli svojim očima nešto što vas je pošteno oduševilo? Oduševilo i podsjetilo iznova na već zaboravljeno značenje te riječi. Skulpture od Siporeksa u zabočkoj srednjoj školi za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću. Radili učenici. Najprije - zanimljivi oblici, dobre ideje, blagost i oštrina jedno uz drugo i misli o tome koliko je podatan materijal od kojeg su napravljene. I onda pomisao, kao munja nebeska - i ja bih to želio raditi! Siporeks je zapravo tvornički ime pjenobetona. Pod tim se imenom

prvi pojavio u našim krajevima. I ostao. Kao Kalodont. Smijem li kao fizička osoba reklamirati tvorničko ime? O, zabljudjele misli...

Slovo svakako za skulpture u Zaboku!

U ovome trenutku većina Hrvatske leži. Domovina skinuta u gaće. Možda s navučenom pidžamom i po kojem spavaćicom, ranjivija je u noći, u ovom položaju. Što bi se dogodilo da iznenada dođe neprijatelj? Da se od nekud pojavi lopov? Zar ćemo trčati ulicom i vikati: "Dr'žte lopova!", u gaćama? To ne bi imalo smisla. Sutra, kad bude dan, kad se odjenemo, pojedemo ako što god ostane, onda ćemo u potragu.

Onda ćemo pomoći i policiji sastavljati zapisnik. U slovima. Blagoslovljena ova večer bez upaljenih ekrana! Vidjeli smo da se može disati, da srce i dalje kuca, sve su tjelesne funkcije aktivne.

Tko bi rekao?!

Oči se polako gnijezde u dupljama. Kao pas kad mu u kućicu doneseš svježeg sijena. Kruži on i liježe, odmah mu se spava. Moje oči, krov od nekoliko crijepova, otvor dovoljan za srednjeg psa, dimnjak kojega je moj brat montirao na pasju kućicu...

Zar ne fali i kućni broj? Suho sijeno, sumaglica...

